

a bűnben – tévesen – csak törvényszegést lát, könnyen azt gondolja, hogy a megváltás lényegében nem más, mint a törvény aggályosan pontos betartása, a törvény szolgálata. Pedig az Újszövetség az a jóhír, amely tudtunkra adja, hogy Jézusban szabadulást nyertünk a bűntől és a törvény szolgasága alól. Nem azért, hogy szabadosan éljünk, elvessük a törvényt, hanem azért, hogy mindenben Istent szolgáljuk és dicsőítsük. A hit körén kívüli "beavatatlan" ember előtt azonban mindez érthetetlen.

d. Megváltottságunk hihetőségét a hitvalló keresztények tanúságtétele meggyőzően bizonyítja

Elmélkedő megfontolásaink végén elég röviden utalni arra a sok nőre és férfira, fiatalra és idősebbre egyaránt, akik életükkel tanúskodnak arról, hogy Jézusban valóban megszabadultunk a bűntől, és hatalmat kaptunk arra, hogy Isten gyermekeinek szabadságával dicsőítsük az Atyát a Szentlélekben. Bizonyára mindenki találkozott már személyekkel, akiknek jelenléte örömet, megelégedést, kiegyensúlyozottságot, Isten-közelséget és fáradhatatlan emberszeretetet sugároz. Ezek azok, akik mindenben Őt akarják szolgálni és dicsőíteni, s csodálatos lelki szabadsággal teszik mindazt, amit a szeretet törvénye kíván tőlük. Ők azok, akik magukra veszik az igát, amelyet Mesterük előbb vállalt, és ezáltal megvalósul bennük a béke és nyugalom, amely a megváltás gyümölcse. Az emberi élet minden zaklatottsága ellenére is fülünkbe cseng és szívünkbe hatol a Megváltónak, a szenvedés stigmáit viselő "Ecce homo"-nak az ígérete: "Az én igám vonzó, és az én terhem könnyű" (Mt 11,30).

Alszeghy Zoltán

"KRISZTUS MEGVÁLTOTT MINKET"

(Gal 3,13)

Minden nagy kulturális jelenségben van valami jellegzetes élmény: egy külső vagy belső történés, ami rányomja bélyegét az egyes művelődési körhöz vagy áramlathoz tartozó személyekre. Valami sajátos magatartást kölcsönöz nekik, ami megkülönbözteti őket a kívülállóktól; kialakít bennük egy közös, többé-kevésbé tudatos állásfoglalást, aminek folytán az egyesek "hozzátartozójuknak" érzik a többit. A két világháború között többször elemezték például a front-élményt, az osztálytudat-élményt, a fejlődésbe vetett bizalom élményét, melyek jellemzők voltak a rendkívül termékeny húsz esztendő áramlataira.

Hívó és nem hívó vallástörténészek nem egyszer felvetették a kérdést: Van-e valami jellegzetes "keresztény élmény", azaz olyan lelkiállapot, ma-

gatartás, állásfoglalás, ami azokban keletkezik, akik igazán keresztyeneknek számítanak, ami nehezen valósulhat meg a keresztyeny egyházak keretén kívül, és ami szerves egészbe foglalja a keresztyeny hitélet különböző megnyilvánulásait. Úgy gondoljuk, hogy a "keresztyeny élménynek" legalább egyik lényeges összetevője a megváltás feletti öröm.

Ez a hitből fakadó alázatos örvendezés csendül fel az evangélium nyitányában, mikor az evangélista Zakariás ajkára adja a jó hírt: "Aldott az Úr, Izrael Istene, mert meglátogatta és megváltotta népét" (Lk 1,68). Különösen Szent Pál apostol tudatosítja a hívőkben ezt az élményt, és kifejezetten is megjelöli, hogy ennek háttere a bűn uralmának felismerése, és forrása Krisztus Urunk kereszthalála. "Magasztaljuk fölséges kegyelmét, amellyel szeretett Fiában jóságosan megajándékozott minket. Őbenne nyertük el a megváltást a vére árán és bűneink bocsánatát bőséges kegyelme folytán ..." (Ef 1,6-7; vö. Kol 1,14). Az apostol folyvást emlékeztet ennek az élménynek a fontosságára. Figyelmeztet: "kérkednünk" kell azzal, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus által elnyertük a megváltást (Róm 5,11); "hálát kell adnunk", hogy Jézus Krisztus, a mi Urunk megváltott minket halálra szánt tehetetlenségünkől (Róm 7,25). Emlékeztet: az Úr Jézus "önmagát adta értünk, hogy minden gonosztól megváltson" (Tit 2,14). Lelkünkre köti, hogy dicsőítsük Istent, mert nagy volt váltságdíjunk (1Kor 6,20; vö. 1Pt 1,18), hiszen megigazulásunkat ingyen nyertük el, "Jézus Krisztus megváltása árán" (Róm 3,24), aki "váltságul adta magát mindenkiért" (1Tim 2,6). Ez a tudat az apostol szerint olyan fontos, hogy egységbe forrasztja minden állítását, buzdítását, mert hiszen hithirdetése nem elszigetelt tételek halmaza, hanem egyetlen "logosz", egyetlen szózat, melyet hol az élet igéjének (Ef 1,13; Fil 2,16), hol a kereszt igéjének (1Kor 1,18) nevez: az evangélium azt hirdeti, hogy élet fakad a keresztből.

Ez a felfogás ragyog föl az ókeresztyeny bazilikák apszis-mozaikján. A kereszt gyöngyös, drágakövekkel tündöklő jel, amiből a szomjazó szarvasúszók szomját kielégítő forrás fakad. A kereszt jele itt elsősorban nem a szenvedő Jézus iránt való részvétet akarja felidézni, hanem az örömet, mert általa értékekben részesülünk, üdvözülünk. Azért állítják a szemünk elé, hogy örüljünk a megváltásnak.

De ez a hálás és alázatos öröm igazán "hitünk szent titka", mert minden vonatkozása, minden dimenziója csak a hit fényében érthető és fogadható el. Nem emberi tapasztalat vagy okoskodás, hanem csakis a hit szava mondja meg nekünk, "honnan", milyen nyomorból vált meg Krisztus, "hogyan", milyen módon vált meg, és "hová", milyen üdvösségbe vezet a megváltásunk. A megváltás hittitka ennek a három szempontnak az egysége.

Honnan?

Aligha van olyan ember, aki ne várna szabadulást valamitől, amit rossznak érez. Van akinek testi szenvedés a baja, van akit a szűkös anyagi helyzete kínoz, van akit az nyomaszt, hogy nem elégszik ki a becsvágya, és számtalan ember szenved amiatt, hogy nem tudja elfogadni a környezetét, vagy nem tudja elfogadtatni magát a környezetével. A legtöbb ember csak azért nem érzi elviselhetetlennek az életét, mert azzal kecssegteti magát, hogy egyszer csak megváltozik a sorsa.

A felszínesen vallásos ember azt szeretné, ha Isten ezektől a földi bajoktól szabadítaná meg. Megbotránkozik, ha Isten nem siet a segítségére. Krisztus Urunknak azt mondták a zsidók, "ha Isten fia vagy, szállj le a keresztről" (Mt 27,40). Mi is könnyen kísértést érzünk, hogy azt mondjuk: Ha megváltó, vegyen le a keresztről, és hiszünk benne!

De a megváltás igazi értelme akkor tárul fel előttünk, ha egész szívvel fogadjuk az Üdvözítő kőrmeghatározását: az igazi bajunk nem a földi, ideigvaló javak hiánya, hanem az, hogy Istennel való viszonyunk nem olyan, amilyennek kellene lennie. Nem attól kell félnünk, hogy a földi létünk jut válságba, hanem attól, hogy az egész létünk fullad kudarcba, mert nem engesztelődünk ki létünk értelmével, az Istennel (vö. Mt 10,28). Ha valaki csak a földi jólétet akarja minden áron biztosítani, akkor – éppen a pillanatnyi szabadulás föltétlen és kizárólagos keresése révén – egy sokkal magasabb, fontosabb, teljesebb értéket veszít el. Jellemző, hogy mind a négy evangélista feljegyzi Krisztus követésének ezt az alapvető törvényét (Mt 10,39; Mk 8,35; Lk 17,33; Jn 12,25).

A hit nyelve különböző kategóriákban írja le azt a rosszat, amitől az isteni Mester tanítása szerint legjobban kell félnünk, amitől minden áron szabadulnunk kell. Ez az igen nagy baj a "halál", mert abban áll, hogy hiányzik belőlünk az igazi élet, a Szentháromság életében való részesülés, amit Isten az örökkévalóságtól fogva belénk akar sugározni, és ami nélkül soha sem lesz teljes a békénk. De "elidegenülés" is, mert miatta nem vagyunk Isten gyermekei, Krisztus testvérei, hanem Isten ellenségei (ha nem is vetünk véle számot), hiszen szembehelyezkedünk Isten üdvözítő akaratával. A "bűn szolgaságának" is nevezzük ezt a bajt, amennyiben bűnből ered (a magunk bűnéből vagy az ősbűnből, ami eltorzítja vallásos személyiségünket) és bűnbe vezet, mert amíg nem vagyunk részesei a megváltásnak, előbb-utóbb elkerülhetetlenül áthágjuk valamilyen pontban az üdvösség törvényét.

Voltaképpen csak az örök életben tudjuk majd felmérni, milyen kimondhatatlan nyomorúságból ment meg a megváltás. Csak akkor látjuk meg, milyen nagy csapás az Isten békeességének a hiánya. Mégis, már a földi életben megnyilatkozik a különbség a megváltott élet és a megváltást még el nem fogadó között. Akit megvilágított Krisztus fényessége, az el tudja viselni a fájdalmat, a szűkölködést, a kudarcot és az elszigeteltséget, mert látja az értelmét mindennek. Akinek része van Krisztus életében,

annak van bátorsága ahhoz, hogy küzdjön a Teremtő tervét eltorzító igazságtalanság ellen. Mert az igazi szerencsétlenség nem az ideigvaló elégedettség hiánya, hanem az élet meddő hiábavalósága.

Hogyan?

Egy tanulságos példabeszéd szerint egy szentnek két lelkivezetője volt, akik különböző teológiai irányok képviselői voltak, és hevesen vitáztak arról, hogy miként működik bennük az Isten kegyelme. Azt beszélik, hogy a szent elragadtatásában megkérdezte az isteni Mestert: "Uram, hogyan üdvözítessz bennünket: Gonzalez vagy Lopez atya elmélete szerint?" "Egyik módon se, hanem isteni módon" - felelt volna neki Krisztus Urunk ...

Ez az anekdota fontos igazságot mond nekünk a megváltás elméletéről. A megváltás isteni tett, amit érzékekhez kötött értelmünk közvetlenül nem tapasztalhat. A kinyilatkoztatás is csak úgy ismertetheti meg velünk, hogy különböző emberi tetteket ír le, amik révén egy ember másokat megszabadít valami bajtól. Valaki kivált egy rabszolgát, meggyógyít egy beteget, széttép egy adóslevelet, megkegyelmez egy feyencnek. Mindegyik példa felfedi a megváltás egy-egy oldalát, mindegyik mond valami igazságot, de egyiket sem lehet teljesen és kizárólagosan alkalmazni az isteni valóság megismerésére. Úgy vagyunk vele, mint amikor útainkon útjelző nyilakat látunk: mindenik megad egy-egy irányvonalat, melyek egy, a láthatáron túl fekvő pontban futnak össze; az egyiket ki kell egészíteni a másikkal, de együttesen sem láttatják meg a megjelölt pontot. A mi feladatunk az, hogy végtelen tisztelettel és türelemmel egymás mellé tegyük a természet síkjáról kölcsönzött példákat, hogy megsejtsük a természetfeletti valóság igazi mivoltát.

A rejtvény megoldását azzal kezdjük, hogy megállapítjuk, mi a része az Atyának a megváltásban.

Ki kell küszöbölnünk azt az emberileg eltorzító felfogást (antropomorfizmust), mintha az Atya, a megváltástól elvonatkoztatva, gyűlölné teremtésének megromlott koronáját, és csak Krisztus vére láttára enyhülne a haragja. A megváltás végső szerzője maga az Atya, aki úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta megmentésére (Jn 3,16; Róm 8,32).

Ezzel nem vonjuk kétségbe, hogy az Atya kiengesztelődik megváltott teremtményével. Mindig szerette, mert mindig kimondhatatlan erővel akarta igazi javát. De mikor az emberiség Krisztus Urunkban elfogadja az üdvözítő szeretetet, tárgyává válik annak a tetszésnek, mellyel az Atya változhatatlan örökkévalóságában átöleli a teremtő és üdvözítő akaratnak megfelelő világot. Az életkeltő szeretet az életben gyönyörködő barátsággá válik. Anélkül, hogy a szeretet Atyja változnék; csak a szeretet tárgya változik.

Ez a változás természetesen annak köszönhető, hogy a kiengesztelő és kiengesztelt emberiség valamit ad az Atyának, amiben az Atyának kedve telik.

De mikor Istenről beszélünk, minden szavunk jelentését meg kell változtatnunk, ki kell küszöbölnünk belőle azt, ami eredetileg elkerülhetetlenül benne cseng: ami a véges teremtett létszintre jellemző. Ha egy teremtménynek "adunk valamit", ez azt jelenti, hogy közlünk vele valamit amit akar, és azt "akarja", amire szüksége van: ételt, italt, szállást, megérett összetartozás-érzést stb. Csakhogy Istennek semmire sincs "szüksége", mert semmiben sem "szüksős", nincs szűk határok közé szorítva. Isten nem azt "akarja", hogy meglegyen valamije, amije nincs (mindene megvan), hanem meg akarja valósítani azt, hogy legyen, ami nincs: a teremtmény részesedjék ragyogó dicsősége kiadásában. Az Atyának "adni valamit" azt jelenti, hogy megvalósítjuk azt, amit akar; azaz, szabadon elfogadjuk azt, amit ő akar adni. A megváltó Krisztus azt ajánlja fel az Atyának, hogy megosztja a világgal a dicsőséget, amiben őt az Atya részesítette (vö. Jn 17,22).

De akkor hogyan műveli üdvösségünket Krisztus Urunk keresztalála?

Ismeretes dolog, hogy voltak mélyen hívő és mélyen gondolkodó hittudósok, akik erre a kérdésre úgy feleltek, hogy Isten szentségére hivatkoztak. Isten az erkölcsi rend őre, nem tűrheti, hogy a bűn büntetés nélkül maradjon. A szenvedő Jézus magára vállalta, hogy eleget tegyen az igazságosság követelményének, és helyettünk hordja a megtorlás terhét.

Tisztelettel hallgatjuk ezt a magyarázatot, de megállapítjuk, hitünk nem követeli meg, hogy így gondolkodjunk. Megértjük: sokan nem látják be, miképpen teheti jóvá a fizikai szenvedés az erkölcsi rosszat, és nem gondolják, hogy a világrend helyreáll azzal, hogy valaki szenved, és még kevésbé azzal, hogy az Isten Fia szenved. A kinyilatkoztatás és nyomában az Egyház tanítása nem is a kínokban, a megaláztatásokban, a halál pusztában tényében látja üdvösségünk forrását, hanem abban a "lelkületben", amivel Krisztus Urunk engedelmeskedett a halálig, mégpedig a keresztalálig (Fil 2,8). Az, amiben az Atyának kedve telik, az Jézus fiúi szeretete az Atya iránt, testvéri szeretete az emberek iránt. Ez a szeretet vált meg minket, mert ezt az áldozattól vissza nem riadó szeretetet sugározza reánk, közli velünk, s ezzel vezet bennünket az üdvösségre.

Akik így gondolkoznak, egy pillanatra sem kételkednek abban, amit a Szentírás tizenegyszer jelent ki (pl. Lk 24,26), azt ti., hogy "szükséges volt" a Megváltó szenvedése, és így, a kínos és megalázó halálán át menjen be dicsőségébe, s vezessen bennünket is a dicsőségbe.

Ezt úgy is lehetne érteni, hogy az Úr Jézus szeretete, engedelmesége, hűsége nem volt elég a megváltásunkhoz, szükséges volt, hogy ezen kívül, ezen túl szenvedjen is. De nem ez az egyetlen lehetséges magyarázat. Azt

is lehet mondani, hogy szenvednie kellett, hogy ez a lelkiület ilyen valóságos, intenzív módon kifejeződésre jusson.

A megtestesült Ige emberi élete első pillanatától fogva persze hogy minden emberi mértéken felül szerette az Atyát és az Atya szívével szerette a világot. Élete vezető motívuma mindig és tökéletes módon ez volt: "Megyék, hogy teljesítsem akaratomat" (Zsid 10,5-10). De más dolog a szeretet, amely készséges, hogy valamit megtegyünk, s más dolog a szeretet, amivel (tenger nehézség ellenére) megtesszük a jót. A különbség a kettő között hasonlít arra, ami megkülönbözteti a magot és a kikelt vetést. A mag nem tökéletlen azért, mert még nem kifejlődött növény: a készség nem hiány, hanem a tökéletes életnek csírában rejlő létmódja. A csíra akkor kel ki, mikor ehhez megvannak a szükséges körülmények: idő, meleg, nedvesség... A készség akkor szökik szárba, amikor alkalom nyílik rá, hogy valaki megtegye azt, amire el van tökéelve. De abban a pillanatban nemcsak megnyilatkozik az, ami előbb is volt, hanem aktualizálódik, ami előbb csak szándék lehetett. Ezért ha azt mondjuk, "senki se szeret jobban, mint az, aki életét adja barátaiért" (Jn 15,13), ez nemcsak azt jelenti, hogy senki sem mutatja ki olyan meggyőző módon a szeretetet, mint az, aki meghal másokért, hanem azt is, hogy senki sem éli olyan intenzív módon a szeretetet, mint abban a pillanatban, mikor valóban az életét adja. A testi kínok, a szellemi gyötrődés, a haláltusa mintegy kihívják a nagylelkűséget, hogy virágba boruljon és gyümölcsözzék. "Szeretsz engem?" - kérdezi az Atya a szenvedés szavával (Vö. Jn 21,15-19). Amíg nem jön el a válság "órája" (vö. Jn 2,4; 13,1; 16,32), erre a kérdésre még maga az Istenember is csak így felelhet: szeretlek, úgy, ahogy (a megtestesülés törvénye szerint) a lélektani körülmények megengedik, hogy éljem a szeretetemet, ti. tökéletes készséggel. A szeretet akkor "teljesedik ki" egészen (vö. Jn.19,30), amikor a Fájdalmak emberének oldalát átdöfi a kínos halál lándzsája. A szenvedés "szükséges" ahhoz, hogy a szeretet emberfeletti aktualitása feltörjön. "Annak ellenére, hogy ő volt a Fiú, a szenvedésben tanulta meg, mi az engedelmesség. Műve befejeztével pedig örök üdvösséget szerzett azoknak, akik engedelmeskednek neki" (Zsid 5,8). A szenvedésnek életre hívó ereje magyarázza meg, miért "kellett" Jézusnak mindnyájunkért megízlelnie a halált. "Illett ugyanis, hogy az, akiért és aki által minden lett (az Atya), hogy számtalan fiát elvezesse az üdvösségre, az üdvösség szerzőjét (Jézust) a szenvedésben dicsőítse meg" (Zsid 2,10). Figyeljünk csak fel: nem az kellett, hogy a már dicső a szenvedésben megmutassa, milyen tökéletes, vagy szenvedést csatoljon a tökéletességhez, hanem hogy a szenvedés által tetőzze be "növekedését" (vö. Lk 2,52).

A kereszti teológiájának sarkalatos tanítása a szenvedésnek életre hívó ereje. Igaz, sokan hajótörést szenvednek a kereszttel való találkozásban, megtagadják miatta a szeretetet. De akik egészen élnek a hitüket, az ingyen adott kegyelem hatása alatt, éppen azzal érik el a Krisztusban való élet teljességét, hogy megfelelnek a szenvedés követelményének. Hányszor

tapasztaljuk, hogyan érnek meg mélyen hívő emberek a szenvedés meleg-
ágýában! Míg ezeket a sorokat írom, a szomszédomban ravatalon fekszik
egy kedves munkatársam. Buzgó pap volt egész életében; pár hónapja
megbetegedett, az utolsó hetekben keservesen szenvedett. Naphosszat
félhangon beszélgetve viaskodott az Istennel, és napról-napra melegebb,
gyermekiesebb volt a párbeszéde; édes bizalommal simult bele az Atya
kezébe. Hosszú évek intelligens és szorgalmas munkája úgy aránylik az is-
tengermekségnek ehhez a mélyen megélt békéjéhez, mint a gyermekkor
a férfikorhoz. Míg a kintől vonagló, csontig fogyó arcot néztem, szinte
hallottam Jézus imáját: "Istenem, Istenem, miért hagyta el engem?" És:
"Atyám, a kezébe ajánlom lelkemet!"

Jézus embersége is a szenvedés olvasztókemencéjében érte el, az
Igével való lényegi egység erejével, földi növekedésének csúcspontját, a
végtelenül intenzív, teljesen megélt szeretetet, amivel megváltott.

Mikor emberi szavakkal igyekszünk leírni, hogyan vált meg bennünket
a kereszten beteljesedett szeretet, három szakkifejezést használunk: tanú-
ságtétellel, tanítással, érdemekkel. Az utolsó a legfontosabb, Jézus kiér-
demelte számunkra a kegyelmet.

De ezt a három szót nem úgy kell érteni, mintha három egymástól füg-
getlen dolgot jelentenének. Egy dolognak három dimenzióját jelölik meg,
és ez az "egy dolog" az, hogy Jézus közli velünk életét: megengedi, hogy
részeseüljünk szabad, kereszten termett, keresztet hordozó szeretetében.
Talán világosabb lesz a három szempont egysége, ha egy hasonlatot hasz-
nálunk. Tudjuk, milyen fontos az ember életében az anyai szeretettel való
találkozás. Hogyan idézi elő az édesanya kisfiában a szeretet-élményt?
Valami pedáns ember azt mondhatná, hangjelenségekkel (mennyi szép
névvel becézi a picikét!), fénytüneményekkel (a gyerek látja, ahogy az
anya föléje hajol, mosolyog rá), tapintási ingerekkel (dédelgeti, csókol-
gatja). Csakhogy ez a három tapasztalat egyetlen valóság szerves meg-
nyilatkozása: az anya személye kapcsolatba jut a gyerek nyiladozó
személyével. Így van Krisztus Urunk is. Azzal vált meg, hogy a kereszten
teljessé lett odaadása révén: tettei, szavai és kegyelemgerjesztő ereje
útján "ott van" a létünkben, közli magát velünk, mint ahogy a pecsét
behatol a viaszba, a fényforrás kiárad a sugárban.

Hová?

Ha Krisztus Urunk megvált bennünket, hatása alatt megváltozik a
létünk. Felelnünk kell hát arra a kérdésre is, hogy mivé tesz, hová vezet
üdvözítő befolyása.

Mindenekelőtt azt kell megállapítanunk, hogy a megváltás nemcsak a
bűn-okozta bajokból való szabadulás, hanem azon túl végtelen javak for-
rása. Mert ha a bűn nagy nyomorba vezet, a Megváltó engedelmissége
még sokkal nagyobb bőséggel árad ki az emberiségre (vö. Róm 5,15). A
negatív és a pozitív szempont a valóságban elválaszthatatlan. Ugyanis az

Isten egyszer s mindenkorra természetfeletti értékek birtokára rendelte az embert, és kegyelmével olyan igényeket oltott beléje, melyek csak az Istenből való újjászületés által eléggülnek ki: ahol nincs bűn, ott isteni létsíkra emelt ember van, és a bűntől csak az isteni létsíkra való emelkedés tisztít meg.

E cikk keretében nem feladatunk, hogy a természetfeletti üdvrend nagy adományait leírjuk. Csak röviden idézzük emlékezetünkbe a fogalomcsoportokat, melyek segítségével a Szentírás megsejteti értéküket. A megváltás pozitív eredményeit vizsgálhatjuk erkölcsi kategóriákban (általa megigazulunk, megszentelődünk); személyközi viszonyok kategóriájába sorolhatjuk, (általa Isten szövetséges társunk, barátunk, atyánk, hitvesünk lesz); felfoghatjuk mint létünk tökéletesedését (a megváltás újjászületés, új teremtés, megújítja bennünk Isten képmását, az Isten természetének részesévé tesz). Jogosult nézőpont az örök élet is, amennyiben a mennyei boldogság nem más, mint "megváltásunk gyümölcsseinek beérése", ahogy Előd István szépen kifejezte.

Ebben a pontban az apostolok idejétől fogva újra és újra felüti a fejt egy súlyos félreértés. Mindig van, aki azzal hitegeti magát, hogy ha egyszer meg van váltva, végleg és visszavonhatatlanul birtokában tartja a megváltás gyümölcseit. Természetesen igaz az, hogy a megváltott emberiséget semmi se szakíthatja el "Isten szeretetétől, mely Krisztus Jézusban, a mi Urunkban van" (vö. Róm 8,3-39). Isten mindig hí marad, "mert önmagát nem tagadhatja meg" (2Tim 2,13). A megváltó Krisztus a világ végéig velünk marad, kívánja javunkat, közbenjár értünk, tevékenyen belenyúl életünkbe. A kegyelem még a megrögzött bűnöst is váltig és holtig hívja a megtérésre, és mindenkinek felkínálja a megigazulás ingyen kegyelmét, a kegyelem gyarapodását, a végső állhatatosság nagy adományát. Ebben az értelemben a megváltottság eltörölhetetlen bélyeget nyom az emberi létre. De megváltott voltunk még nem teljesedett be egészen rajtunk, "mert megváltásunk még reménybeli" (Róm 8,24), és beteljesedésének feltétele, hogy szabadon, kitartóan küzdve és szenvedve elfogadjuk a nagy javakat, amelyeket Isten felkínál. A megváltás állapota nem küszöböli ki az emberi életből a kockázatot, a veszélyt, az éber vigyázat szükségességét (vö. pl. 1Pét 5,8).

A megváltás eredményét úgy tudjuk igazán felmérni, ha meggondoljuk, hogyan bontakozik ki az idő sodrában élő emberiség létében.

Jézus megváltó tette egy rövid időtartamban, születése pillanatától feltámadása pillanatáig játszódik le. De az ebben az időben rögzíthető történés titokszerű módon átlépi az időpontok által megjelölt határokat, és jelen van az üdvtörténet egész tartamában.

Egyfelől jelen volt a megváltó tett a Krisztus születését megelőző évezredekben. A pogányság és az Ószövetség szentjei Krisztus erejéből találták meg az Atyával való egyesülés útját, a Boldogságos Szűz Mária Krisztus megváltása küvetkeztében fogantatott szeplőtelenül. Krisztus

Urunk oldalsebét a katona lándzsája az ő szempontjukból a jövőben kellett hogy megnyissa, de ők már mint jelenlevőből "örömmel merítették vizet az üdvösség forrásaiból" (Iz 12,3).

Másfelől a megváltó tett – bár mint külső történés a múlthoz tartozik – ma is annyira jelenlevő számunkra, hogy benne élünk. Nemcsak elvont tanítás számunkra, nemcsak megrendítő emlék; gyümölcsei nem valami éleškamrában számunkra félretett ajándékok. Nemcsak utánozzuk, hanem egybenövünk halálával és feltámadásával, vele együtt valóságosan megfeszítettünk, meghalunk és feltámadunk (Róm 6,11). Nem a halálára való gondolatba temetkezünk, hanem magába a történésbe, ami számunkra a szentségekben, a hitből való életben valósággal jelen van. Azért vagyunk keresztyének, mert szüntelenül benne élünk a megváltó tettben: beelépünk, magunkra öltjük a Megváltó személyét (Gal 3,27), s kiegészítjük, ami hiányzik Krisztus szenvedéséből (Kol 2,24).

"Krisztus megváltott minket", és ezáltal szédületes, emberfeletti szerepet kapunk: Krisztussal mi is megváltjuk a világot.

Béky Gellért

VÁGY A MEGVÁLTÁS UTÁN

Buddha a robotban

"Még mindig akadnak olyanok, akik makacsul állítják: a vallás és a tudomány nem férnek meg egymással. A magam részéről tökéletesen meg vagyok győződve, hogy mind a vallásnak, mind pedig a tudománynak egy és ugyanazon igazságra kell eljutnia. Épp ezért írom ezt a könyvet." Az említett könyv eredeti címe (japánul): Buddha a robotban. Angolra is lefordították: "The Buddha in the Robot. A Robot's Engineer's Thoughts on Science and Religion". A szerző a tokiói műszaki főiskola tanára, robot-automata szakértő. Széleslátókörű, művelt ember. Nem reked meg a saját kicsi szakmájában. A könyv tele van a tudományokból és a tapasztalatból merített példákkal annak igazolására, hogy Buddha mindenütt jelen van. A "mindenben Istent keresni és megtalálni" (Loyolai Szent Ignác) buddhista változata, illetve Teilhard de Chardin "Az isteni miliő"-jének keleti megfogalmazása. Csak jóval könnyebb és élvezetesebb nyelven. A szerző mintha öntudatlanul is Assisi Szent Ferenc szemével nézné a teremtést és a gépeket is. Utat mutat, miként válhat emberibbé a ma embere a robotok világában anélkül, hogy robottá válna maga is.

A vallás és a tudomány állítólagos ellentétébe vetett "hit" aránylag új jelenség a szellemtörténet világában (vö. Ch. Dawson, A. Toynbee, A. Whitehead idevágó fejezeteit). Mondhatnánk így is: jellegzetesen nyugati "komplex"; afféle mesterséges, természetellenes hasadás a nyugati ember